

Nr 23

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
angående tidpunkten för kommuns besvär över taxering
till kommunal inkomstskatt.*

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 227 av herrar *Tistad* och *Skårman* samt II: 289 av herr *Werbros m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till ändring av taxeringsförordningen, varigenom kommuns besvärsrätt jämlikt 76 § i förordningen utsträcker till samma tidpunkt som gäller för taxeringsintendent.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 289.

Enligt 74 § taxeringsförordningen må kommun anföra besvär i fråga om taxering till kommunal inkomstskatt. Besvärsrätten är begränsad till taxering av betydelse för kommunens ekonomi. Taxeringsförordningens bestämmelser angående besvärsrätt för kommuner avser jämväl landstingskommun, municipalsamhälle och annan menighet, som äger utöva beskattningsrätt. I 45 § taxeringskungörelsen stadgas att den lokala skattemyndigheten senast den 31 juli under taxeringsåret skall tillställa kommunens styrelse avskrift av inkomstlängden. I 76 § taxeringsförordningen föreskrives vidare att kommuns besvär över taxeringsnämnds beslut skall anföras före utgången av augusti månad under taxeringsåret, medan taxeringsintendent äger anföra besvär intill utgången av april månad året efter taxeringsåret. Kommunen har således formellt en månad på sig att överväga huruvida besvär skall anföras i en taxeringsfråga.

I de förevarande motionerna framhålles att det i praktiken visat sig att de lokala skattemyndigheterna inte hinner färdigställa inkomstlängderna inom föreskriven tid, varför själva grunden för kommuns besvärsrätt undanryckes. I t. ex. Stockholm har därför den tjänsteman som skall föra stadens talan i skatteärenden löst problemet så att reservationsbesvär anföras i de fall där motiv kan tänkas föreligga för att kommunen skall uppträda som part i skatteprocess. Sedan inkomstlängderna färdigställts och tillgång till aktuella deklARATIONER föreligger kan besvären fullföljas eller återkallas. Detta innebär givetvis merarbete för såväl vederbörande tjänste-

Bihang till riksdagens protokoll 1967. 7 saml. Nr 23

man som för taxeringsmyndigheterna. I de flesta kommuner saknas tjänstemän med fullmakt att föra kommunens talan i skattemål. Denna uppgift handhas i regel av drätselkammare eller kommunalnämnd. Under den korta tid som förflyter från det avskrift av inkomstlängden kommit kommunen till handa och till besvärstidens utgång den 31 augusti torde det av praktiska skäl vara förenat med svårigheter att hinna besluta om eventuella överklaganden. Om en kommun inte hunnit överklaga en taxering återstår möjligheten att vända sig till vederbörande taxeringsintendent i länet och söka förmå denne att föra talan i målet. Ett sådant tillvägagångssätt är emellertid förenat med nackdelar i och med att kommunen och taxeringsintendenten kan ha olika uppfattningar i sakfrågan och kommunen således skall vara beroende av taxeringsintendenten huruvida talan skall föras. Enligt motionärernas mening är det högst otillfredsställande att tiden för kommunens besvär över taxeringsnämnds beslut utgår redan den 31 augusti under taxeringsåret. De anser det önskvärt att besvärstiden utsträcker till samma tidpunkt som gäller för taxeringsintendenten eller till utgången av april månad året efter taxeringsåret.

Utskottet

Taxeringsnämnds arbete skall vara avslutat före juni månads utgång under taxeringsåret. Om avvikelse gjorts från självdeklaration eller om taxering åsatts utan att deklaration avgivits, skall underrättelse härom såvitt möjligt expedieras före utgången av juni månad och vara de skattskyldiga till handa senast den 15 juli. Sedan vederbörlig längdföring ombesörjts av den lokala skattemyndigheten skall denna senast den 31 juli tillställa kommun avskrift av fastighets- och inkomstlängden. Besvär av skattskyldig över taxeringsnämnds beslut skall ha inkommit till prövningsnämndens kansli senast den 15 augusti. Kommuns besvär skall anföras före utgången av augusti månad, medan taxeringsintendent äger anföras besvär intill utgången av april månad året efter taxeringsåret. Reglerna innebär således i princip en månads besvärstid för skattskyldig och kommun.

I de förevarande motionerna framställs utredningsyrkande om att besvärstiden för kommun skall utsträckas till den 30 april året efter taxeringsåret eller till samma tidpunkt som gäller för besvär av taxeringsintendent. Till stöd för yrkandet anför motionärerna att det på sina håll visat sig att de lokala skattemyndigheterna inte hunnit tillställa kommunerna avskrift av inkomstlängderna inom föreskriven tid. Även om kommun fått del av taxeringsresultatet före den 31 juli har dock kommunens besvärstid ofta i praktiken visat sig vara för kort med hänsyn till den tid det tar att genomgå inkomstlängder, rekvirera och granska deklarationer samt få till stånd sammanträden med drätselkammare eller kommunalnämnd för att besluta om eventuella överklaganden.

Vid de reformer som taxeringsförordningen under årens lopp genomgått har det alltid framstått som ett angeläget önskemål att åstadkomma en

snabb taxeringsprocess och ökade garantier för ett riktigt avgörande av beskattningsmålen. Bestämmelserna angående tidpunkten för besvär över taxeringsnämnds beslut ingår därvid såsom ett led i ett system av regler, som är avsedda att söka uppfylla detta önskemål.

Vid den genomgripande reform av 1928 års taxeringsförordning, som ägde rum år 1943, befanns det lämpligt att beräkna tiden för kommuns besvärsrätt med utgångspunkt från den sista dag då kommun skulle erhålla avskrift av fastighetslängd och inkomstlängd. Besvärstiden bestämdes därvid till en månad eller samma tid som då gällde även för de skattskyldiga. Man pekade därvid på att kommun anförde besvär i relativt få fall och att prövningsnämndens arbete med handläggning av de skattskyldigas besvär inte i nämnvärd grad skulle fördröjas genom en sådan besvärstid. 1956 års taxeringsförordning innebar ingen förändring av besvärstidens längd för skattskyldig eller kommun. Den genomförda förlängningen av taxeringsperioden i första instans med 15 dagar föranledde endast en motsvarande förlängning av besvärstiderna.

Den granskning av taxeringarna som kan äga rum på grundval av inkomstlängden torde enligt utskottets uppfattning inte ha någon större betydelse för avgörande av frågan om en kommun skall uppträda som part i en taxeringsprocess. Kommunernas intressen torde i stor utsträckning kunna tillvaratas av de kommunvalda ledamöterna. Dessa kan fortlöpande följa taxeringarna och göra en anmälan till kommunen om något beslut av taxeringsnämnden påkallar kommunens uppmärksamhet. De fall då kommun numera har anledning föra talan i taxeringsmål torde bli allt färre. I regel är det då fråga om mål av betydelse för kommunens ekonomi, t. ex. fördelning mellan kommuner av större företags kommunalskattepliktiga inkomster. Taxeringsnämndernas arbete och beslut torde i sådana fall fortlöpande följa upp av intresserade kommuner.

Den omständigheten att avskrifter av inkomstlängderna inte kommer kommunerna till handa inom föreskriven tid innebär givetvis att kommunen stundom tvingas hålla sin talan öppen genom reservationsbesvär. Ett sådant förfarande kan naturligtvis medföra ett visst merarbete för såväl kommunerna som taxeringsmyndigheterna. Reservationsbesvär torde emellertid vara vanliga när det gäller mål av större omfång eller betydande svårighetsgrad. Sådana besvär anföres i betydande omfattning även av de skattskyldiga, därför att den ordinarie besvärstiden vanligen sammanfaller med semestertid under sommaren. Även om förfarandet med reservationsbesvär är förenat med vissa nackdelar synes sådana besvär knappast kunna undvikas i en taxeringsorganisation, som är grundad bl. a. på principerna om effektivitet och ett tillvaratagande av såväl de enskildas som det allmännas intressen.

Utskottet vill också erinra om de möjligheter taxeringsintendenten har att bevaka kommunens intressen i taxeringsprocessen. Taxeringsintendentens besvärsrätt är inte begränsad endast till den statliga taxeringen. Det

torde inte vara ovanligt att kommunerna rådgör med taxeringsintendenten för att erhålla upplysningar i taxeringsfrågor och, i den händelse den egna besvärstiden är försuttan, söka intressera taxeringsintendenten att föra talan inom den utsträckta besvärstid, som gäller för honom. Vidare bör ihåggas att kommun har möjlighet att framställa yrkande om eftertaxering till kommunal inkomstskatt.

Ett utsträckande av kommuns besvärstid till den tidpunkt, som gäller för taxeringsintendenten, skulle enligt utskottets mening stå i strid mot principen om snabbhet och effektivitet i taxeringsprocessen. En annan omständighet som talar mot ett bifall till motionärernas yrkande är den skriftliga kommunikation, som taxeringsförordningen föreskriver vid handläggningen av besvärsmål i prövningsnämnden. Reformen skulle sålunda bidra till en ytterligare ökning av de redan nu stora och icke önskvärda anhopningarna av mål mot slutet av prövningsnämndens arbetsperiod.

Motionärerna synes mena att kommunen såsom jämställd med taxeringsintendenten i taxeringsprocessen skall äga rätt att föra talan inom den längre tid som gäller för intendenten. Utskottet delar inte denna uppfattning. Den utsträckta besvärstid, som står till taxeringsintendentens förfogande, är motiverad bl. a. av det stora antal taxeringar han har att bevaka och av att han, för att kunna ta ställning till om viss taxering skall överklagas eller ej, ofta är beroende av resultatet av taxeringsrevisioner och andra undersökningar rörande olika branscher eller olika grupper av skattskyldiga, vilka undersökningar ingår och i ökad omfattning kommer att ingå i taxeringssektionernas kontrollarbete.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till det av motionärerna framställda skrivelseyrkandet.

Under återropande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 227 av herrar Tistad och Skårman samt II: 289 av herr Werbro m. fl. angående tidpunkten för kommuns besvär över taxering till kommunal inkomstskatt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 30 mars 1967

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Elofsson, Tage Johansson, Gösta Jacobsson, Lundström, Enarsson och Erik Filip Petersson; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Gustafson i Göteborg, Engkvist, Vigelsbo, Asp, Andersson i Essvik, fru Nettelbrandt, herrar Carlsson i Västerås och Börjesson i Falköping.